

проблем на відкритому ринку і повернення довіри до банківських установ.

Література.

1. Краснов С. Забезпечення кредитної активності комерційних банків через механізм грошово-кредитної політики // С. Краснов, М. Бегман / Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. Випуск 16. – 2013. - С. 124-130.

2. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання: Монографія / За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблєва. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 384 с.

3. Малік М.Й. Монетарні інструменти стимулювання кредитної активності комерційних банків / М.Й. Малік, Л.О. Вдовенко/ Економіка АПК, 2013. - № 11. – С. 61-66.

4. Банківська система України: Монографія / В.В. Коваленко, О.Г. Коренєва, К.Ф. Черкашина, О.В. Крухмаль. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 187 с.

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

Горбенко О. А., студент

*Науковий керівник: Шевченко А. М., к.е.н., доцент
Черкаський державний технологічний університет*

У сучасних умовах, що склалися в економіці України, особливо гостро постає проблема активізації інвестиційної діяльності. Ринкова трансформація економіки України неможлива без створення потужної банківської системи. Глибоко проникаючи в усі сфери економіки, банківські установи здійснюють активний вплив на економічне зростання та соціальний розвиток країни. Комерційні банки забезпечують трансформацію капіталу та виступають посередниками у перерозподілі фінансових ресурсів між економічними суб'єктами.

Над загальними питаннями функціонування інвестиційного ринку, а також інвестиційних операцій банків працюють такі вітчизняні фахівці як А. Болдова, І. Бланк, Т. Васильєва, Н. Власенко, В. Капран, І. Кривцун, О. Колодізєв, О. Костюк, Ю. Лапіна, Б. Луців, О. Ляхова, Т. Майорова, Г. Романова, В. Стельмах.

Історично термін «інвестиційна банківська діяльність» з'явився в Англії в середині XIX століття після того, як банки почали повністю брати на себе нові випуски цінних паперів з метою подальшого їх продажу від свого імені кінцевим інвесторам [1].

Нормативно-правове забезпечення інвестиційного процесу законодавчо закріплене в Законі України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р., у якому інвестиціями вважаються усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у результаті чого створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект [2].

Інвестиційна діяльність в Україні реалізується через налагоджену систему фінансових інститутів, але ключову роль тут відіграє банківська система.

Сьогодні вкладення банків в економіку України здійснюється у двох основних формах:

- пряме фінансування інвестиційних проектів;
- вкладення в цінні папери.

Основними характерними рисами інвестиційно-орієнтованих банків є:

- велика універсальна кредитна установа поєднує велику кількість допустимих видів діяльності на ринку цінних паперів, а також на деяких інших фінансових ринках;
- головною вважається діяльність щодо залучення фінансування за рахунок цінних паперів;
- банк, будучи самостійною, ліквідною та кредитною установою оперує, передусім, на оптових фінансових ринках;
- пріоритетність використання вбачається у середньо- та довгострокових вкладеннях;
- цінні папери є основою його кредитно-інвестиційного портфелю, при цьому більшість банків більшою мірою орієнтуються на недержавні цінні папери;
- банк вступає у взаємини з усіма учасниками ринку інвестування;
- саме банки в умовах високої невизначеності на досліджуваному ринку виявляються практично єдиним інститутом, здатним вирішувати комплекс завдань щодо ідентифікації, оцінки, аналізу, управління, контролю та моніторингу специфічних ризиків інвестування;
- банки мають виключне право здійснювати розрахунково-касові операції, що забезпечує їм доступ до позикових ресурсів у великих

обсягах навіть у таких економічних умовах, при яких інші посередники ринку інвестування зіштовхуються з різким скороченням операцій.

Участь банків в інвестиційних процесах сприяє рівномірному розподілу фінансових ресурсів між різними сферами підприємницької діяльності.

Джерелами формування кредитно-інвестиційного портфеля банків виступають як власні, так і позикові та залучені фінансові ресурси, що передбачає зміну його обсягів пропорційно масштабам розвитку банківської сфери.

За 2014 рік активи банківського сектору зменшились на 2,1 % – до 1013024,65 млн. грн. (за 2013 рік зросли на 0,007 %). Станом на 01.01.2015 р. сума наданих кредитів становила 753117,1 млн. грн. З них 151925,77 млн. грн. – кредити, надані фізичним особам та 638565,3 млн. грн. – кредити, що надані суб'єктам господарювання. Вкладення у цінні папери становили 92367,1 млн. грн., що на 7807,1 млн. грн. більше ніж у попередньому році (станом на 01.01.2014 р. – 84560 млн. грн.) [3].

Основною складовою кредитно-інвестиційного портфеля банків України виступають саме кредити, надані фізичним та юридичним особам (у тому числі й інвестиційного характеру). Частка міжбанківських кредитів станом на 01.01.2015 р. досягла мінімального рівня протягом останніх років. Натомість, питома вага інвестицій у цінні папери характеризується поступовим зростанням.

Станом на 01.01.2013 р. кредитно-інвестиційний портфель банків в Україні склав 669 075,04 млн. грн., що на 80 586,08 грн. менше, ніж за аналогічний період 2014 р., і на 87 251,63 млн. грн. менше, ніж на початку 2015 р. [3].

Таким чином, протягом зазначеного періоду спостерігається поступове нарощування обсягів кредитно-інвестиційного портфеля вітчизняними банками.

На основі проведених досліджень можливо зробити такі висновки.

По-перше, варто зазначити, що за останні роки в Україні значно покращилися умови для ведення ефективної кредитно-інвестиційної діяльності.

По-друге, за період 2011-2015 рр. спостерігається незначне зростання інвестиційної активності банків.

По-третє, комерційні банки продовжують політику зменшення обсягів вкладень у корпоративні цінні папери, одночасно збільшуючи

їх у державні; інвестують у цінні папери на продаж та до погашення; не зацікавлені у прямих інвестиціях в асоційовані та дочірні компанії, а також в торгіві цінні папери.

Отже, основною формою банківських інвестицій є фінансові інвестиції та вкладення капіталу у придбання нематеріальних активів. При цьому більшість банків недостатньо інвестують реальний сектор економіки України, що зумовлено їх неготовністю надавати значні й довгострокові кредити, нестійкістю функціонування виробничих підприємств, відсутністю реальних структурних перетворень у вітчизняній економіці, а відтак – високими ризиками.

Література.

1. Костюк О. Визначення особливостей корпоративного управління в інвестиційних банках / О. Костюк, Ю. Лапіна // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua>.
2. Про інвестиційну діяльність / Закон України № 1560-ХІІ від 18.09.1991 р. // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
3. Показники банківської діяльності / Асоціація українських банків // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://aub.org.ua>.

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ

*Мазурук Т. Є., студентка
Науковий керівник: Пріхно І. М., к.е.н., доцент
Черкаський державний технологічний університет*

Ризик є невід’ємною складовою діяльності будь-якої організації незалежно від форми власності та територіального розміщення, а також в умовах швидких економічних перетворень.

Це зумовлено інтенсифікацією науково-технічного прогресу, інтеграційними та глобалізаційними процесами. Найбільша частка ризиків припадає на банківський сектор, адже діяльність банківських установ безпосередньо залежить від економічної та політичної ситуації в країні. Також основою банківської діяльності є надання кредитів та депозитів, та організація способів платежу, які забезпечують комфортне обслуговування клієнтів банку, що неодмінно наражає банк на ризик, тому розуміння і правильна оцінка